

Riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism

Fastställd av Kommunstyrelsen 2016-09-28 §193, uppdateras före 2020-09-30

Dokumentet finns på www.grastorp.se

Inledning

Polisområdet Skaraborg samt Säkerhetspolisen har tillsammans med samtliga 15 kommuner i Skaraborg inlett ett samarbete mot våldsbejakande extremism. I det gemensamma uppdraget ingår bland annat att inventera kunskapsfältet, delge relevant lagstiftning, kompetenshöjande insatser i syfte att värna och stärka demokratin.

Grästorps kommun kommer att fortsätta det ordinarie förebyggande arbete som redan utförs för att motverka exempelvis utanförskap och riskbeteenden, men även satsa på åtgärder för att på ett effektivt sätt förebygga våldsbejakande extremism. Sådana åtgärder omfattar exempelvis information till vuxna som i sitt arbete möter barn och unga, samt information om vart man kan vända sig för råd och stöd.

Kunskap om arbetet mot våldsbejakande extremism bör implementeras i det vardagliga arbetet. Att besluta om kommunövergripande riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism möjliggör förutsättningen att skapa inarbetade rutiner för kommunens olika verksamheter och därmed kunna fånga upp misstankar om oroväckande beteende hos individer.

Bakgrund

Arbetet mot våldsbejakande extremism är ett långsiktigt förebyggande arbete präglad av omsorg och empati för att minimera risken att en individ dras in i våldsbejakande extremism. Riskbeteenden varierar och kan visa sig på olika sätt. Beteendet kan vara ett rop på uppmärksamhet, utanförskap eller en helt naturlig del av t ex en tonårsprocess där identitetssökande och fascination för subkulturer ingår.

Enligt rapporten *Våldsbejakande extremism i Sverige – nuläge och tendenser*, som överlämnades till regeringen i januari 2014 finns det i dagsläget inget som pekar på att våldsbejakande extremism utgör ett hot mot det demokratiska statskicket. Men för att förhindra att våldsbejakande extremistmiljöer får fäste i samhället, samt att individer lockas till att delta i dem, är det angeläget att vi arbetar långsiktigt och förebyggande. (www.samordnarenmotextremism.se).

Den Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism har under 2014 och 2015 genomfört ett stort antal kommunbesök i landet. Utifrån erfarenheter av de diskussioner som förts med kommunföreträdare, myndighetsrepresentanter och civilsamhällesaktörer har den nationella samordnaren dragit ett antal slutsatser. En slutsats är att arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism blir mer framgångsrikt när lokal samverkan utgår från någon form av strategiskt dokument. En lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism hjälper kommunen och dess anställda att upprätta och konkretisera ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. (www.samordnarenmotextremism.se).

Definitioner

Med **våldsbejakande** menas handlingar såsom att stödja, uppmana till eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak. Säkerhetspolisen använder ordet **extremism** för att beskriva rörelser, ideologier eller individer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning. Enligt Säkerhetspolisen är aktuella grupperingar den högerextremistiska vit maktmiljön, den vänsterextremistiska autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistmiljön. Utöver extremister kopplade till etablerade nätverk finns personer som kan utgöra hot mot demokratin genom att agera på egen hand.

Begreppet **våldsbejakande radikaliserings** syftar till den process då en person eller grupp börjar främja olagligt våld i politiskt eller ideologiskt syfte. Det behövs en mängd åtgärder för att verka mot våldsbejakande radikaliserings. Utbildning och spridande av kunskap, dialog och samverkan mellan olika aktörer i samhället är nödvändigt.

Syfte

Grästorps kommuns ambition med deltagande i samarbetet med Polisen är att öppna upp för samverkan och dialog samt arbeta för en trygg kommun. Syftet med riktlinjerna är att göra samhället mer motståndskraftigt mot våldsbejakande extremism genom att verka kunskapsuppbyggande och värna demokratin.

Kommunens målsättning

Kommunen kommer att fortsätta det ordinarie förebyggande arbete som redan utförs för att motverka exempelvis utanförskap och riskbeteenden, men även satsa på åtgärder för att på ett effektivt sätt förebygga våldsbejakande extremism. Sådana åtgärder omfattar exempelvis information till vuxna som i sitt arbete möter barn och unga, samt information om vart man kan vända sig för råd och stöd. Kommunen ska ha en beredskap för att relevant verksamhet/ansvariga snabbt får kännedom om oro för individer som riskerar att fångas upp av extrema miljöer.

Genom arbetet hoppas kommunen minimera riskerna för att individer lockas in i våldsbejakande grupper eller organisationer.

Arbetsmetoder

- Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) – Arena för rapport och information i frågan. Vid behov lyfts frågor till kommunstyrelsen.
- I kommunen ska finnas en utsedd kontaktperson till den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism. Kontaktpersonen ska medverka vid nätverksträffar och vara sammankallande för det lokala arbetet i kommunen. Därutöver kan det finnas en kontaktperson mot Säkerhetspolisen.
- Det lokala arbetet i kommunen ska i första hand använda ordinarie verksamheters nätverk/arbetsgrupper, i andra hand skapas en ny arbetsgrupp. Deltagarna ska representera en bred kompetens inom kommunen och i vardagen arbeta med barn, unga, vuxna eller allmänheten. Ansvariga chefer utser lämplig personal för arbetet. Den lokala arbetsgruppen initierar och planerar utbildningsinsatser för berörda personer inom kommunen. I uppdraget ingår att förmedla information från träffar ut till sin egen verksamhet,
- Kommunen ska vara behjälplig med kontaktvägar och förmedla dessa till de personer som av en eller annan anledning blivit drabbade, har anhörig i riskzonen, behöver komma till avhoppsprogram och behöver råd och stöd.
- Kunskap om arbetet mot våldsbejakande extremism ska implementeras i det vardagliga arbetet. Inarbetade rutiner ska användas och kompletteras med relevanta metoder, information, vägledning till rätt stöd/instans mm.